

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศญี่ปุ่นได้มีการฟื้นฟูประเทศของตนจนได้เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่ง บริษัทและโรงงานของประเทศญี่ปุ่นได้ผลิตสินค้าและทำการส่งออกไปยังต่างประเทศ ด้วยคุณภาพของสินค้าที่มีคุณภาพทำให้สินค้าของประเทศญี่ปุ่นรวมทั้งบริษัทต่างๆ ของประเทศญี่ปุ่นได้รับความเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากหลายประเทศทั่วโลก บริษัทและโรงงานของประเทศญี่ปุ่นไม่ได้มีตั้งอยู่ภายในประเทศเท่านั้น ในช่วงระยะไม่กี่ปีมานี้ผู้ประกอบการเจ้าของบริษัทและโรงงานชาวญี่ปุ่นได้ทำการขยายสาขาบริษัทลูกและโรงงานไปยังภายนอกประเทศเพื่อขยายกำลังการผลิตและการตลาดซึ่งบริษัทและโรงงานของประเทศญี่ปุ่นได้ขยายสาขาและทำการก่อตั้งไปในประเทศข้างเคียงอย่างประเทศจีน จนรวมไปถึงหลายประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนเช่นประเทศอินโดนีเซียประเทศมาเลเซียประเทศเวียดนามประเทศไทย เป็นต้น (วีรพงษ์ เฉลิเมจิรัตน์, 2531)

สำหรับประเทศไทยนอกจากจะมีความสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตกับประเทศญี่ปุ่นมานานแล้ว ประเทศไทยยังเป็นประเทศหนึ่งที่มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศญี่ปุ่นอย่างแน่นแฟ้นด้วยจากข้อมูลของสถานกงสุลประเทศญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (ม.ป.ป.) ถึงตัวเลขที่แสดงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นปี พ.ศ. 2547 ว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของประเทศไทยขณะเดียวกันประเทศไทยก็เป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของประเทศญี่ปุ่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นกัน และเป็นรายใหญ่อันดับที่ 7 จากทั่วโลก โดยมีมูลค่าการค้าสูงถึง 34,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นนั้นมีสัดส่วนร้อยละ 14.0 จากมูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยสู่ทั่วโลก เป็นอันดับที่ 2 รองจากการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นคิดเป็นร้อยละ 23.6 ของมูลค่าการนำเข้าจากนานาประเทศสู่ประเทศไทยกล่าวได้ว่าญี่ปุ่นเป็นประเทศนำเข้ารายใหญ่ที่สุดสำหรับประเทศไทย นอกจากนี้ยังกล่าวเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นอีกว่า บริษัทญี่ปุ่นเข้ามาทำการลงทุนขยายสาขาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากจากที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ.2547 มีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 40 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดโดยประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้ลงทุนรายใหญ่ที่สุด ทิม คีลีและสุนันทา เสียงไทย (2552) กล่าวว่า ประเทศไทยเป็นฐานการลงทุนนอกประเทศที่สำคัญของญี่ปุ่น

อุตสาหกรรมที่ประเทศญี่ปุ่นเน้นการลงทุนในประเทศไทยได้แก่ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมีและเภสัชกรรม อุตสาหกรรมเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมเครื่องจักร เป็นต้น

จิราพร บุญยเนตร (2547) กล่าวว่าประเทศไทยมีปัจจัยที่สามารถดึงดูดนักลงทุนข้ามชาติชาวญี่ปุ่นให้มาลงทุนได้มากคือ ยุทธศาสตร์ใหม่ของรัฐบาลที่เน้นการดึงดูดและชักจูงนักลงทุนจากประเทศที่ศักยภาพมาลงทุนในไทยและนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้มั่นคงยั่งยืนนั่นเอง อีกปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนชาวต่างชาติ คือ หลายประเทศทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนมากขึ้น โดยปี พ.ศ.2546 เริ่มมีการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีอย่างจริงจัง การลดมาตรการกีดกันภาษีในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ภายใต้กรอบเจรจาภูมิภาคและพหุภาคี เช่น เขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น ไทย-อินเดียไทย-ออสเตรเลีย เป็นต้น

นอกจากนี้จากการศึกษาของ บุศรินทร์ โยภาศ (2544) ได้กล่าวเกี่ยวกับปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้บริหารบริษัทประเทศญี่ปุ่นตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย อันดับหนึ่ง คือ อัตราค่าจ้างแรงงานประเทศไทยถูกกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศญี่ปุ่น ทำให้ต้นทุนการผลิตรวมของบริษัทต่ำ อันดับสอง คือ การได้รับสิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจการลงทุนจากรัฐบาลไทย เช่น การยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรเครื่องมือและวัตถุดิบการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น และอีกปัจจัยหนึ่งของการลงทุนในประเทศไทยนั้นเพื่อที่สามารถใช้เป็นรากฐานการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามหรือส่งกลับประเทศญี่ปุ่น เพื่อเป็นการขยายตลาดและรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัท

ณรงค์ อ่อนอินทร์ (2543) ได้กล่าวสรุปถึง ปัจจัยที่ทำให้บริษัทญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ในช่วง พ.ศ.2530-2540 ได้แก่ปัจจัยภายใน คือ สภาพเศรษฐกิจภายในของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการเกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ขึ้นในประเทศญี่ปุ่น จนเมื่อฟองสบู่แตกทำให้เกิดภาวะชะงักงันในตลาดอุปสงค์ของประเทศซึ่งเป็นลักษณะของการต่อเนื่องของปัญหาที่ทำให้มีการย้ายทุนออกนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยภายนอก คือ ภูมิภาคอาเซียนมีการพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทย ที่ได้รับผลจากการลดค่าเงินบาทซึ่งทำให้ประเทศไทยเอื้อต่อการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน ที่เรียกว่า AFTA (เขตการค้าเสรีอาเซียน) ซึ่งปราศจากการกีดกันทางการค้าทำให้ญี่ปุ่นเล็งเห็นถึงประโยชน์และย้ายฐานการผลิตมาลงทุนในกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในการเป็นฐานการผลิตจากการเกิด AFTA นี้เอง ทำให้ภูมิภาคอาเซียนกลายเป็น

ตลาดที่ใหญ่ตลาดหนึ่งของโลกในอนาคตมีการคาดการณ์ว่า ประชากรในภูมิภาคอาเซียนจะเปลี่ยนนิสัยการใช้จ่ายให้สอยเป็นแบบสังคมบริโภคมมากขึ้น (consumerism) จึงทำให้เป็นจุดที่ญี่ปุ่นสนใจในการย้ายฐานการผลิตมายังประเทศในภูมิภาคอาเซียนรวมทั้งประเทศไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้นักลงทุนและผู้บริหารชาวประเทศญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นั้นได้แก่การเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ในการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนซึ่งเป็นเขตการค้าเสรี นโยบายของรัฐบาลไทยที่เชื้อและสนับสนุนต่อการเข้ามาลงทุนภายในประเทศ อัตราค่าจ้างแรงงานประเทศไทยที่ถูกกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศญี่ปุ่น แนวคิดการขยายทางการตลาดรวมทั้งสภาพเศรษฐกิจตลาดอุปสงค์ภายในประเทศญี่ปุ่นเกิดการขยายตัวในช่วงหลังเศรษฐกิจฟองสบู่แตกการมาลงทุนขยายสาขาบริษัทหรือขยายกำลังการผลิตโดยตั้งโรงงานที่ประเทศไทยของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นนั้น ก็มีส่วนทำให้ประเทศไทยมีเงินทุนมาพัฒนาประเทศมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาที่ยังต้องการปัจจัยเงินทุนจากต่างประเทศมาพัฒนา ส่วนประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีดังนี้ (จิราพร บุญเนตร, 2547) 1) ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น 2) ประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้นและสร้างรายได้ให้ประชาชน 3) ประชาชนมีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น 4) ประชาชนได้รับเทคโนโลยีใหม่ๆ นำมาซึ่งการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันกับต่างประเทศได้ 5) เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากขึ้นกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือด้านต่างๆ มากขึ้นและสร้างเครือข่ายกับพันธมิตรเพิ่มขึ้น

หลังจากที่ประเทศไทยเริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.2504 การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่รัฐบาลเห็นว่ามีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาเจริญก้าวหน้าได้รวดเร็วจึงได้มีการสนับสนุนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ผลจากการสนับสนุนอย่างจริงจัง ทำให้มีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานครอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความแออัดและเกิดปัญหามากมาย ทั้งด้านสาธารณูปโภค การจราจร การเกิดอัคคีภัย รวมทั้งปัญหาทางด้านสังคม และที่สำคัญ คือ การอพยพแรงงานจากภาคต่างๆ เข้าสู่กรุงเทพมหานคร รัฐบาลจึงมีความพยายามที่จะกระจายการลงทุนภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคและจัดระเบียบการดำเนินงานของโรงงานในรูปของนิคมอุตสาหกรรม โดยได้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้น ตามประกาศคณะปฏิวัติ ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สถาบันวิจัยสังคม, ม.ป.ป.) จากประกาศฉบับดังกล่าวจึงได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมอีกหลายแห่ง สำหรับนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นแหล่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายตาม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ซึ่งเน้นให้มีการพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองของภาคต่างๆ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) จึงได้มีโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่ลำพูน เนื่องจากมีความเหมาะสมและความพร้อมด้านสาธารณูปโภค แรงงาน วัตถุดิบทางการเกษตร ระบบสื่อสาร และการคมนาคมจึงมีการพัฒนาพื้นที่ริมถนนทางหลวงหมายเลข 11 ช่วงกิโลเมตรที่ 69- 70 (ลำปาง-เชียงใหม่) มีเนื้อที่ประมาณ 1,780 ไร่ โดยเริ่มก่อสร้างและพัฒนาพื้นที่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2526 และสร้างเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2528 ใช้เงินทุนทั้งสิ้นประมาณ 358 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและประกอบการค้าเพื่อการส่งออก เช่น การจัดให้มีถนน ท่อระบายน้ำ โรงบำบัดน้ำเสีย ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม เป็นต้น จากความพร้อมในหลายๆ ด้านทั้งสาธารณูปโภค รวมทั้งแรงงานที่มีราคาถูกและหาง่าย นอกจากนี้ ปัจจัยด้านปัญหาการจราจรที่น้อยกว่ากรุงเทพฯ และปริมาณพลมากทำให้สะดวกในการเดินทาง รวมทั้งภาคเหนือยังมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่สามารถผลิตแรงงานตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมได้จึงเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ที่เข้ามาลงทุนซึ่งใช้วงเงินลงทุนสูงมากกว่า 200 ล้านบาท (นุกูล มุกลิมาศ, 2550) เหตุผลที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนมีความเหมาะสมในการเข้ามาลงทุนจัดตั้งอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์คือ มีสภาพอากาศที่เหมาะสมเนื่องจากมีฝุ่นละอองน้อยและอยู่ห่างไกลทะเลทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องความชื้นในอากาศซึ่งจะทำให้ขั้วขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เกิดสนิมได้ง่าย (ณรรว สกุล ณ มรรคา, ม.ป.ป.) ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลทำให้นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนมีการเข้ามาลงทุนของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวนมาก

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนมีจำนวนโรงงานรวม 75 โรงงาน มีเงินลงทุนรวมปี 2549 ประมาณ 71,340 ล้านบาท ซึ่งอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนโรงงานมากที่สุดคือมีจำนวน 26 โรงงาน รองลงมาคืออุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์มี 18 โรงงาน ซึ่งนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนมากที่สุดคือ นักลงทุนชาวประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีจำนวนโรงงาน 32 โรงงาน รองลงมาคือ โรงงานของนักลงทุนชาวไทย มี 23 โรงงาน (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, ม.ป.ป.) จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมภาคเหนือนี้เอง ได้ส่งผลต่อการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นจากข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2550 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ มีจำนวนลูกจ้าง 48,870 คน

และจากการสำรวจ ณ วันที่ 31 เดือนมีนาคม 2551 มีจำนวนลูกจ้างเพิ่มขึ้นเป็น 49,048 คน โดยมีลูกจ้างเป็นชาวท้องถิ่นประมาณร้อยละ 10-12 ของจำนวนทั้งหมด ที่เหลือเป็นแรงงานลูกจ้างจากต่างถิ่น (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2551 อ้างอิงใน ดารารัตน์ แสนทา, 2551, หน้า 4)

สำหรับผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนได้ทำการลงทุนรวมมูลค่าหลายหมื่นล้านบาท เช่นเดียวกับมูลค่าการส่งออกซึ่งมีมูลค่ารวมปีละหลายหมื่นล้านบาท และส่วนใหญ่ผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นกล่าวว่าไม่มีแผนการย้ายฐานการลงทุนเพราะได้ทำการลงทุนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนมากกว่า 10 ปี และจังหวัดลำพูนได้เป็นฐานการลงทุนที่สำคัญของนักลงทุนชาวญี่ปุ่นในปัจจุบัน (นักลงทุนญี่ปุ่นนิคมฯ ลำพูนแห่งไฟฟ้า-ขาดน้ำ-ร่องผุดแอร์คาโก, 2553) การจ้างลูกจ้างของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนนั้นได้มีการรับเข้ามาในส่วนของสำนักงานซึ่งเรียกว่า พนักงาน ซึ่งจะเป็แรงงานรับจ้างโดยใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นสำคัญ กับ ลูกจ้างที่รับเข้ามาทำในส่วนของการผลิตที่ใช้แรงงานเป็นหลัก เรียกว่า ลูกจ้างกรรมกร

ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2546) กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างประจำในส่วนของสำนักงานบริษัทหรือในส่วนของการผลิต ก็ถือว่าเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญของบริษัท เพราะถ้าหากขาดลูกจ้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบริษัทหรือโรงงานก็ไม้อาจจะอยู่รอดได้ ดังนั้น บริษัทของญี่ปุ่นจึงให้ความสำคัญกับลูกจ้างทั้งสองฝ่ายในฐานะเป็นทรัพยากรบุคคลของบริษัทที่จำต้องรักษาไว้ อย่างไรก็ตามจากความแตกต่างกันในแง่ของทัศนคติ พฤติกรรมและค่านิยมในการทำงานทำให้ในบริษัทญี่ปุ่นเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้จัดการชาวญี่ปุ่นกับพนักงานชาวไทย (ทิม คิลี และสุนันทา เสียงไทย, 2552) นอกจากนี้ในบริษัทและโรงงานของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากรซึ่งนายวัลลภ เตียศิริ ผู้อำนวยการสถาบันยานยนต์ ได้กล่าวในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2548 (ญี่ปุ่นแฉแรงงานไทยวิกฤต 300 บริษัทที่ “วิศวรร-ไอที” สำนั, 2548) เกี่ยวกับผลสำรวจปัญหาแรงงานไทยที่ออกมาว่าประเทศไทยยังคงมีจุดอ่อนในเรื่องแรงงานซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการให้ความรู้และคุณภาพฝีมือแรงงานโดยปรับให้เข้ากับระบบการทำงานของประเทศไทยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบุคลากรเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมจากประเทศญี่ปุ่นในอนาคตต่อไปดังนั้นจากดังกล่าวพนักงานชาวไทยที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่นมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้เหมาะสมกับระบบการทำงานในบริษัทญี่ปุ่นเพื่อให้ทำงานร่วมกับนายจ้างชาวญี่ปุ่นได้อย่างราบรื่น ไม่เกิดปัญหาอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงมี

ความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารหรือนายจ้างชาวญี่ปุ่นที่มีต่อการทำงานของพนักงานชาวไทยว่าเป็นอย่างไร พฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นนั้นมีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องหรือไม่ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นให้ดีขึ้น โดยเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารหรือนายจ้างชาวญี่ปุ่น เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมในปัจจัยต่างๆ ทางด้านสาธารณูปโภค รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมเฉพาะที่เหมาะสมต่อการลงทุนโดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนจากผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นมากที่สุด ซึ่งได้มีการลงทุนอย่างต่อเนื่องมามากกว่า 10 ปี และนอกจากนี้นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนยังมีการจ้างลูกจ้างหรือพนักงานเพิ่มขึ้นในแต่ละปี การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อการทำงานของพนักงานหรือลูกจ้างชาวไทยที่ทำงานในส่วนของสำนักงานซึ่งพนักงานหรือลูกจ้างในส่วนของสำนักงานเป็นลูกจ้างที่ผู้บริหารชาวญี่ปุ่นมีความใกล้ชิด ค้นเคยเป็นอย่างดีเนื่องจากได้ทำงานร่วมกันเป็นประจำมากกว่าลูกจ้างที่ใช้แรงงานที่อยู่ในส่วนของโรงงานการผลิต ผลจากการศึกษานี้คาดว่าจะประโยชน์กับพนักงานชาวไทยที่กำลังทำงานอยู่ในบริษัทญี่ปุ่นรวมทั้งผู้ที่กำลังเตรียมตัวจะทำงานในบริษัทญี่ปุ่น เพื่อที่จะได้ปรับปรุงพฤติกรรมการทำงานให้ถูกต้องเหมาะสมกับระบบการทำงานของบริษัทญี่ปุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่น เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนครั้งนี้ ประชากร คือผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่ประจำอยู่ในบริษัทญี่ปุ่นในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 127 คน จากสูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ทาโร่ (Yamane Taro, 1973, p.288) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารชาวญี่ปุ่น จำนวน 96 คน

ตัวแปรในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทย ใน 7 ด้าน ดังนี้ด้านความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นของพนักงานชาวไทย ด้านความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องใช้ใน

สำนักงานของพนักงานชาวไทย ด้านพฤติกรรมโดยทั่วไปในที่ทำงานของพนักงานชาวไทยด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของพนักงานชาวไทยเมื่อได้รับมอบหมายงานด้านการมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นของพนักงานชาวไทยด้านความรู้สึกมีความรักในองค์กรและการรักษาภาพลักษณ์ของบริษัทของพนักงานชาวไทยด้านมนุษยสัมพันธ์และการรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลในที่ทำงาน

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนในครั้งนี้พนักงานชาวไทยหมายถึง พนักงานชาวไทยที่ทำงานประจำอยู่ในส่วนของสำนักงานเท่านั้น ไม่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อการทำงานของกลุ่มชนชั้นใช้แรงงานประจำในส่วนของการผลิตในโรงงานแต่อย่างใด เนื่องจากผู้บริหารชาวญี่ปุ่นมีความใกล้ชิดและมีความคุ้นเคยในการทำงานกับพนักงานชาวไทยที่ทำงานประจำในส่วนของสำนักงานมากกว่าพนักงานในกลุ่มชนชั้นใช้แรงงานในส่วนของการผลิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนว่าเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่พนักงานชาวไทยขาดตกบกพร่องหรือไม่
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน การประพฤติและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับการทำงานในบริษัทญี่ปุ่นของพนักงานชาวไทยที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับการทำงานในบริษัทญี่ปุ่นของผู้ที่กำลังเตรียมตัวทำงานในบริษัทญี่ปุ่น
4. เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนหรืออบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในบริษัทญี่ปุ่นได้

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิดเห็นของผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานชาวไทยที่ประจำในสำนักงานของบริษัทญี่ปุ่นในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน

ผู้บริหารชาวญี่ปุ่น หมายถึง ผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาลงทุนประจำอยู่ที่บริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน รวมทั้งผู้บริหารและหัวหน้างานชาวญี่ปุ่นที่ถูกส่งมาจากบริษัทแม่ที่ญี่ปุ่น ให้มาประจำควบคุมดูแล บริหารงานในสำนักงานของบริษัทลูกในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนซึ่งจะมีความคุ้นเคย ใกล้ชิด ควบคุมกำกับดูแลและร่วมงานกับพนักงานชาวไทยในสำนักงานเป็นประจำ

พนักงานชาวไทย หมายถึง พนักงานที่มีสัญชาติไทยที่ทำงานให้กับบริษัทญี่ปุ่นในส่วนของสำนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนไม่ได้ทำงานในระดับปฏิบัติการส่วนการผลิตที่ใช้แรงงาน

บริษัทญี่ปุ่น หมายถึง บริษัทจากประเทศญี่ปุ่นที่มาลงทุนประกอบการหรือขยายสาขาบริษัทลูกมาตั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน

พฤติกรรมการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องใช้ในสำนักงานพฤติกรรมโดยทั่วไปในที่ทำงานพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานเมื่อได้รับมอบหมายงาน การมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นความรู้สึกรักในองค์กรและการรักษาภาพลักษณ์ของบริษัทมนุษยสัมพันธ์และการรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลในที่ทำงาน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ความแตกต่างทางวัฒนธรรม หมายถึง ความแตกต่างในทางด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ แนวคิด ทักษะคติ ระหว่างชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ทำให้ธรรมเนียมปฏิบัติในการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกัน